

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/207606,Rafal-Borkowski-O-czym-pisano-na-lamach-Nowego-Kuriera-Warszawskiego.html>
27.02.2026, 00:18

[Następny](#)

[Powrót](#)

Rafał Borkowski: O czym pisano na łamach Nowego Kuriera Warszawskiego?

Wraz z utworzeniem na okupowanych ziemiach polskich Generalnego Gubernatorstwa, polskie czasopisma zostały zlikwidowane, a ich miejsce zajęły tytuły podporządkowane władzom niemieckim. Gazety te miały kształtować w polskim społeczeństwie postawy i sposób myślenia pożądane przez okupanta.

10.10.2025

[Nowy Kurier Warszawski](#) [Okupacja niemiecka](#)

Okupacja niemiecka na ziemiach polskich (1939-1945) radykalnie zmieniła życie milionów Polaków. Wraz z pojawieniem się niemieckich żołnierzy i okupacyjnych władz, rozpoczął się okres rabunkowej gospodarki, wywożenia skarbów polskiej kultury do III Rzeszy oraz konieczność oddawania kontyngentów przez polskich chłopów.

Prasa gadzinowa

Bardzo duże zmiany zaszły również na rynku prasowym, który Niemcy postanowili wykorzystać, jako narzędzie służące zniszczeniu polskiej kultury i w efekcie wynarodowieniu Polaków. Wraz z utworzeniem na okupowanych ziemiach polskich Generalnego Gubernatorstwa, polskie czasopisma zostały zlikwidowane, a ich miejsce zajęły tytuły podporządkowane władzom niemieckim. Gazety te miały kształtować w polskim społeczeństwie postawy i sposób myślenia pożądane przez okupanta.

Charakteryzowały się brakiem świadomości politycznej, odpowiednią interpretacją zdarzeń politycznych i militarnych, podporządkowaniu się woli niemieckiego okupanta, poczuciem osamotnienia Polski i Polaków na arenie międzynarodowej. Decyzją władz niemieckich Polacy mieli mieć dostęp do zaledwie kilku gazet, wydawanych według jednolitego schematu. Nie wolno było w nich publikować komentarzy, tekstów edukacyjnych, ani felietonów. Miały unikać polskich akcentów patriotycznych, a za ich pośrednictwem miano jedynie informować o polityce okupanta.

W okresie II wojny światowej w Generalnym Gubernatorstwie wydawano ok. 50 tytułów prasowych, ukazujących się w języku polskim. Wśród nich znajdowało się 9 dzienników, 6 tygodników bądź miesięczników, 17 czasopism specjalistycznych i 5 tytułów dwujęzycznych. Były to m. in.: „Dziennik Poranny”, „Dziennik Radomski”, „Gazeta Lwowska”, „Gazeta Narodowa”, „Głos Polski”, „Goniec Krakowski”, „Kurier Częstochowski”, „Kurier Kielecki”, „Nowiny”, „Nowy Głos Lubelski”, „Nowy Kurier Warszawski”, „Ogrodnictwo”, „Przełom”, „Pszczelarz”, „Rolnik”, „Siew”, „Ilustrowany Kurier Polski”, „Strażnica”, „Fala”, „Wzorowa Gospodarka”, „7 dni”.

Ze względu na swój proniemiecki charakter tytuły te często nazywano prasą gadzinową. Związane było to z wydawaną w okresie pierwszej wojny światowej gazetą niemiecką w języku polskim „Godzina Polska”, którą nazywano potocznie „Gadziną Polską”. W efekcie doprowadziło to do upowszechnienia hasła „Gadzinówka”. Mianem tym zaczęto określać wszystkie tego typu czasopisma wydawane w Polsce w okresie okupacji niemieckiej.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Okupacja niemiecka

Artykuł